Ποταμοί
[illegible] Έβρος. Τούντζα.

Captain Adolphus Slade:
Travels in Turkey & Greece
τὸ 1829
London 1854
Σ. 464-5

Μετὰ δέκα ἡμέρας, ἃς διῆλθον εὐχαρίστως (ἐν Ἀδριανουπόλει) ἀπεχαιρέτισα τοὺς φιλοξενοῦντάς με, ὅπως μεταβῶ εἰς Αἶνον, ἐπὶ ἑλληνικοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἐκ Σμύρνης μὲ φορτία.
Ἐπεβιβάσθην εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐπὶ τῆς Toondja, ἣ μετὰ ½ μίλλια εἰσήλθομεν εἰς τὴν Μαρίτσαν.
Ἐπὶ τῆς εἰσόδου (τῆς Toondja), ὑπὸ ὡραῖα δένδρα, Ὀθωμανοὶ διεσκέδαζον ἐπὶ ταπήτων, ἐκτεινόμενοι ἐπὶ τῆς χλόης, ἄνθρωποι διακεκριμένοι, ὅπως ἠδύνατό τις νὰ κρίνῃ ἀπὸ τὰς πλουσίας ἐνδυμασίας [illegible], οἱ ὁποῖοι ἔβλεπον πλοῖον [illegible] ἢ ἀπὸ τὰ ὡραιότατα τῶν ἵππων, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο εἰς τινα ἀπόστασιν.
Ἐχάρην ὅτι δὲν ἐβράδυνα τὴν ἀναχώρησίν μου, καθότι τοῦ ποταμοῦ ~~[illegible]~~ τὸ νερὸ εἶχε ἤδη τόσον ὀλιγοστεύσει, ὥστε ~~εἰ~~ εὑρίσκομεν τὰ βαθὴ συχνὰ κατὰ τὰ 10 πρῶτα μίλλια, τοῦτο ἠνάγκαζε τὸν ναυτικόν μας νὰ ἐξέρχεται.
Ὁ πλοῦς, παλλόμενος, ἐκινεῖτο δυσχερῶς ἐν τῷ στενοδρόμῳ τῆς ἄμμου, ὥστε ἡ τὰ μικρότερα τῶν πλοίων ἀναγκάζονται νὰ παραλαμβάνουν πλοηγὸν (πιλότον).
Ἔτι περισσότερον ὁ πλοῦς ἐμποδίζεται ὑπὸ ἐμποδίων (hedges) τοποθετημένων διαγωνίως, ὅπως ὁδηγοῦν τὸ ῥεῦμα εἰς τοὺς μύλους ἐπὶ τῆς ὄχθης.
Κατὰ συνέπειαν τὰ πλοῖα δὲν δύνανται νὰ πλέωσι τὴν νύκτα.
Αἱ ὄχθαι κατὰ τὰ πρῶτα 12 μίλλια ἦσαν κοσμημέναι μὲ willows, ἀφοῦ ὅμως διήλθομεν τὸ Tartar Keuy, μικρὸν χωρίον, ἦσαν ἐπίπεδοι (flat) ἢ οὐδὲν τὸ ἐνδιαφέρον ἔχουσαι.
Κατὰ τὴν ~~[illegible]~~ δύσιν ἐρρίψαμεν τὴν ἄγκυράν μας (boat-hook) εἰς τὴν ὄχθην, ἢ διενυκτερεύσαμεν ἐκεῖ.
Ἐκεῖ ἀπέθανα [illegible], ὁ ναυτικός, ὅτε ἐπρόλαβε τὸ κονιάκ μου ἐπὶ ~~τῆς~~ ~~[illegible]~~ Κινητικῆς χλόης, μὲ διεσκέδαζε τραγουδῶν.
Ἐνωρὶς τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἐφθάσαμεν τὸ γέφυρα τοῦ χωρίου Kusildere, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τῆς Μαρίτσας.
Καθόσον ἦτο πολὺ ἀβαθές, ὑπερῆρε μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ κατασκηνώσωμεν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν, ~~[illegible]~~ ἐξήλθομεν τοῦ πλοίου ἢ ἐπεριπατήσαμεν μέσον δενδροστοιχιῶν συναχθεισῶν εἰς Διδυμότειχον, τὸ ὁποῖον κεῖται ἐπὶ τῆς κλιτύος λόφου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ῥεύματος αὐτοῦ. Ἐπὶ πολλῶν χαρτῶν, τὸ Διδυμότειχον τίθεται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τῆς Μαρίτσας....
Τὴν μεσημβρίαν ἐκείνην ἐπεβιβάσθην τοῦ πλοίου ἢ ἐξηκολουθήσαμεν τὸ ταξίδιόν μου.

Σ. 468-9
-470

Ἡ γυμνὴ μονοτονία τῆς ὄχθης ταχέως μετεβλήθη εἰς τὰ δεξιὰ εἰς χθαμαλούς, δενδροσκεπεῖς κωνοειδεῖς λόφους.
Τὸ δὲ ῥεῦμα ἔτρεχε εἰς γραφικωτέραν κοίτην, ἡ ὁποία ἦτο ταχυτέρα.
Ἡ θερμότης ὅμως ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε δὲν ἔμεινα εὐχαριστημένος μέχρις ἑσπέρας.

ἀκολουθεῖ

Έβρος.

Τότε ἀπεφασίσθη νὰ φάγω, καθισμένος ἀλὰ Τοῦρκα εἰς τὸν πυθμένα τοῦ πλοίου. Εἶχε πρωὶ [illegible] γλυκόν, μὲ ἐξαίρεσιν [illegible] τῆς Ἀδριανουπόλεως, [illegible]. [illegible] ταῦτα. Ἐβρεχέτο [illegible], ἀπὸ τὴν πρύμνην ἔφθανε ἡ μυρωδιὰ ἀπὸ καβουρντισμένο καφέ, [illegible] ἀργυρόλευκον ἀέρα [illegible] τὰ [illegible] κατὰ τοῦ [illegible].

Ὁ ἥλιος ἤδη κατῆλθε ὄπισθεν τῶν δενδροφύτων, πλησίον [illegible]. [illegible], bulbuls μᾶς ἐχαιρέτιζον, καὶ τὰ διασχίζοντα τὸ νερὸ [illegible], [illegible] ἀποσπασμένα εἰς τὰς [illegible].

Δὲν εἴχαμεν δὲ [illegible] νὰ [illegible] τὰ ταχύτερα [illegible] ὥραν.

Διήλθομεν τοῦ Σουφλίου ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης καὶ εἰς τὰς 8 προσωρμίσθημεν [illegible] διανυκτερεύσωμεν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην.

[illegible] οἱ ναῦται [illegible] ψάρια [illegible] τὸ βραδυνό των, ἐπειδὴ ἦτο κρύο, καὶ ὁ ἄνθρωπός μου [illegible] τσάι, ἔπηγα πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἐνόμιζα ὅτι ὑπάρχει χωρίον, ἀπὸ [illegible] τοῦ [illegible], (πλησίον, [illegible] ταῦτα. Εἶχε πολὺ σκοτάδι.)

Πράγματι δὲν ἔκαμα λάθος. Ἦτο τὸ Daykeui. Μουσουλμανικὸν χωρίον 100 οἰκιῶν. Οἱ χωρικοὶ μὲ περιεκύκλωσαν ~~[illegible]~~ ἐν περιεργείᾳ καὶ μὲ [illegible]. Ἀπ' ὅλα καὶ τὰ σκυλιὰ [illegible] δὲν ἐγνώριζαν [illegible] τὰ Φράγκικα μου ἐνδύματα. Μοῦ ἔφεραν γάλα, μέλι, καὶ μὲ προσκάλεσαν νὰ καθήσω καὶ καπνίσω. Ἦσαν [illegible] ῥάτσα. Αἱ γυναῖκες εὑρίσκοντο εἰς [illegible], [illegible] διὰ [illegible], καὶ εἰς ὀλίγα μέρη ἤδη περισσότεραι [illegible], [illegible], [illegible] ὅτι εἶχαν καλὰ [illegible], [illegible] εἶχα [illegible], [illegible] γρηγορῶ.

Ἐπέστρεψα εἰς τὸ πλοῖον μου καὶ ἀπεκοιμήθην [illegible].

Ἀδύνατον [illegible] ὅμως [illegible], ἂν ἡ [illegible] εἰς [illegible], προτιμήσω νὰ διέλθω τὴν νύκτα εἰς [illegible], παρὰ [illegible] εἰς τὸ ὕπαιθρον. [illegible] τρεῖς ναύτας, [illegible] εἰς τὴν Μαρίτσαν, ἀποδίδω τὸ [illegible] πυρετοῦ, ὅπως [illegible] σχεδὸν τὴν [illegible].

Ἐνωρὶς τὴν ἐπομένην πρωίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Κολάκ, [illegible], [illegible] ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης. – – –

~~Ἡ Μαρίτσα~~ Πρὸ τῆς μεσημβρίας διήλθομεν τὸ Ὑψαλα, [illegible] Μουσουλμανικὸν χωρίον 800 οἰκιῶν, ἀπέχον δύο μίλια ~~ἀπὸ~~ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης.

Καὶ δύο ὥρας κατόπιν εὑρέθημεν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην, εἰς τὸ πλησιέστερον σημεῖον τὰ Fera. Τουρκικὴ κωμόπολις, ἀπέχουσα 2 μίλια τοῦ ποταμοῦ. – – –

Σ. 472

Τὴν νύκτα διῆλθον, ὅπως καὶ τὰς λοιπὰς εἰς τὸ πλοιάριον, βραδέως προχωροῦν, διότι δὲν ὑπάρχουν ἐμπόδια (dams) καὶ ἐνωρὶς τὸ πρωὶ ἐφθάσαμεν εἰς Αἶνον.

Ἡ Μαρίτσα εἶναι πλωτὴ καθ' ὅλον τὸ ἔτος εἰς ἰσόπεδα (flat) πλοῖα.

Καὶ ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον μέχρι τὸν μῆνα τοῦ Ἰουνίου εἰς πλοιάρια φρεγατῶν (frigates launches).

Ἀμφότεραι αἱ ὄχθαι εἶναι καλῶς καλλιεργημέναι μέχρις ἀποστάσεως 15 μιλίων ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, μὲ εὐημεροῦντα χωρία, εἰς ἀποστάσεις 10 μιλίων [illegible].

ἀκολουθεῖ

Σ. 475

3

Ἡ Αἶνος κεῖται ἐπὶ βραχώδους ἰσθμοῦ, σχεδὸν τόσον περικυκλωμένη ἀπὸ νερά, ὥστε [illegible] 200 γιαρδῶν [illegible] νῆσος. Εἰς χεῖρας τῶν Φράγκων ἠδύνατο νὰ [illegible] δεύτερον Γιβραλτάρ, διότι οὐδὲν τὴν ἐπιβλέπει (nothing commands it). – – – Εἰς τὰ θεμέλια τῆς πόλεως ἀφθονοῦν [illegible] καὶ εἰς τὴν ἔξω πλευρὰν ὑπάρχουν ἀξιοπαρατήρητοι βράχοι, [illegible] εἰς βάθος ἑνὸς ποδὸς μὲ [illegible] τῆς θαλάσσης.

Εἶναι ἐπομένως φυσικὸν νὰ νομίζῃ τις, ὅτι προηγουμένως ἐσκεπάζοντο ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ [illegible] ἡ Αἶνος ἦτο νῆσος – – –

Οἱ δὲ κάτοικοι μὲ διεβεβαίωσαν, [illegible], ὅτι διάφορα χωρία 4 ἢ 5 μίλια εἰς τὸ ἐσωτερικόν, εὑρίσκοντο ἄλλοτε εἰς τὴν ἀκτήν.

Εἶναι δῆλον, ὅτι ἡ Μαρίτσα σχηματίζει δέλτα.